

Note 24 - Pensjon

Ytelsesbasert ordning

Pensjonsordningen administreres ved egen pensjonskasse, og gir rett til bestemte fremtidige pensjonsytelser fra fylte 67 år. I ordningene inngår også barnepensjon og uførepensjon etter nærmere bestemte regler. Konsernets ytelsesbaserte pensjonsordning sikrer de fleste ansatte en pensjon på 68 prosent av sluttlønn opptil 12 G. Ytelsesordningen er lukket for nye medlemmer. I tillegg ble det i styremøte i oktober 2016 besluttet at ansatte som var igjen i den sikrede ytelsesbaserte pensjonsavtalen må gå over til innskuddsbasert pensjonsordning fra 1.januar 2017. Ved overgang til innskuddsbasert pensjonsordning fikk ansatte som var med i ytelsesordningen fripolise på opptjente rettigheter fra ytelsesordningen. Endringen har medført reduksjon i pensjonsforpliktelsen. Dette ble behandlet som en avviklingsgevinst og reduserte pensjonskostnaden i 2016.

Fripoliser forvaltes av pensjonkassen som fra 1.1.2017 er en fripolisekasse. Det er opprettet en rammeavtale mellom SpareBank 1 SMN og pensjonkassen som blant annet omhandler finansiering, kapitalforvaltning mv. På grunn av ansvaret SpareBank 1 SMN fremdeles har, vil fremtidig forpliktelse måtte innarbeides i regnskapet. Ved utgangen av 2018 er ordningen overfinansiert med 172 millioner.

Styret i pensjonkassen skal være sammensatt av representanter fra konsernet og deltakere i pensjonsordningene i henhold til vedtektene i pensjonkassen.

I tillegg til pensjonsforpliktelsene som dekkes gjennom pensjonkassen, har konsernet udekkede pensjonsforpliktelser som ikke kan dekkes av midlene i de kollektive ordningene. Forpliktelsene gjelder personer som ikke er innmeldt i pensjonkassen, tilleggspensjoner utover 12 G, ordinære førtidspensjoner og førtidspensjoner etter AFP (Avtalefestet pensjon).

For nærmere omtale av konsernets pensjonsordninger se note 2 om regnskapsprinsipper samt note 22 personalkostnader.

Økonomiske forutsetninger	2018		2017	
	Kostnader	Forpliktelser	Kostnader	Forpliktelser
Diskonteringsrente	2,4 %	2,4 %	2,6 %	2,4 %
Forventet avkastning på midlene	2,4 %	2,4 %	2,6 %	2,4 %
Forventet fremtidig lønnsutvikling	2,25 %	2,25 %	2,25 %	2,25 %
Forventet G-regulering	2,25 %	2,25 %	2,25 %	2,25 %
Forventet pensjonsregulering	0%/2,25%	0%/2,25%	0%/2,25%	0%/2,25%
Arbeidsgiveravgift	19,1 %	19,1 %	14,1 %	14,1 %
Forventet frivillig avgang før/etter 50 år	2/0 %	2/0 %	2/0 %	2/0 %
Forventet AFP-uttak fra 62/64 år	25/50 %	25/50 %	25/50 %	25/50 %

Dødelighetstabell

K2013BE

Uførhet

IR73

Morbank			Konsern	
31.12.17	31.12.18	Netto pensjonsforpliktelse i balansen (mill. kr). Finansiell status 1.1	31.12.18	31.12.17
602	611	Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	651	641
-789	-748	Virkelig verdi av pensjonsmidler	-802	-842
11	0	Korrigerings mot EK IB	0	15
-176	-138	Netto pensjonsforpliktelse i balansen før arbeidsgiveravgift	-151	-186
4	4	Arbeidsgiveravgift	4	4
0	0	Planendring/ avkortning	0	0
-172	-134	Netto pensjonsforpliktelse i balansen etter arbeidsgiveravgift	-147	-182

Fordeling av forpliktelsen mellom usikret og sikret pensjonsordning konsern 1.1

Konsern	31.12.18			31.12.17		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	631	20	651	619	22	641
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-802	-	-802	-842	-	-842
Korrigerings mot EK IB	0	0	0	15	-	15
Netto pensjonsforpliktelse i balansen før arbeidsgiveravgift	-171	20	-151	-208	22	-186
Arbeidsgiveravgift	0	4	4	0	4	4
Planendring/ avkortning	0	0	0	0	0	0
Netto pensjonsforpliktelse i balansen etter arbeidsgiveravg.	-171	24	-147	-208	26	-182

2017	2018	Periodens pensjonskostnad	2018	2017
1	1	Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	1	1
-5	0	Netto renteinntekt	-4	-5
-4	-3	Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravg.	-3	-4
0	0	Periodisert arbeidsgiveravgift	0	0
-	-2	Gevinst ved avvikling		
-4	-2	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	-2	-4
7	5	Avtalefestet pensjon, ny ordning	5	10
37	43	Innskuddsbasert pensjonskostnad	93	74
40	46	Periodens pensjonskostnad	96	79

Aktuarielle tap og gevinster ført over andre inntekter og kostnader	31.12.18			31.12.17		
	Usikret	Sikret	Sum	Usikret	Sikret	Sum
Endring diskonteringsrente	-0	-17	-18	0	18	18
Endring i andre økonomiske forutsetningene	-	-	-	-	-	-
Endring i dødelighetstabell	-	-	-	-	-	-
Endring i andre demografiske forutsetninger	-	-	-	-	-	-
Endring i andre forhold DBO	-1	7	6	-2	3	1
Endring i andre forhold pensjonsmidler	-	-8	-8	-	-15	-15
Aktuarielle tap (gevinst) i perioden	-2	-18	-19	-2	6	4

31.12.17	31.12.18	Bevegelse i netto pensjonsforpliktelse i balansen	31.12.18	31.12.17
-172	-134	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 1.1	-147	-182
24	-18	Aktuarmessige tap og gevinster gjennom året	-19	21
-4	-2	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad inkl curtailment/settlement	-2	-4
-1	-3	Utbetalinger over drift	-3	-1
36	-	Overføring til innskuddspensjon	0	36
-17	-	Innbetalt pensjonspremie ytelsesbaserte ordninger	0	-17
-134	-158	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 31.12	-172	-147

31.12.17	31.12.18	Finansiell status	31.12.18	31.12.17
611	588	Pensjonsforpliktelse	628	651
-749	-749	Verdi av pensjonsmidler	-803	-803
-138	-161	Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	-175	-151
4	3	Arbeidsgiveravgift	3	4
-134	-158	Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift *	-172	-147

* Presenteres brutto i konsernregnskapet.

Fordeling av finansiell status 31.12 mellom sikret og usikret pensjonsordning konsern

Konsern	31.12.18			31.12.17		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Pensjonsforpliktelse	610	17	628	631	20	651
Verdi av pensjonsmidler	-803	-	-803	-803	-	-803
Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	-193	17	-175	-171	20	-151
Arbeidsgiveravgift	-	3	3	0	4	4
Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift	-193	21	-172	-171	24	-147

Virkelig verdi av pensjonsforpliktelsen konsern	31.12.18	31.12.17
IB pensjonsforpliktelser (PBO)	651	641
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	1	1
Utbetaling/utløsning fra ordning	-28	-26
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	15	16
Planendring/ avkortning	0	0
Aktuariell tap/(gevinst)	-11	19
UB pensjonsforpliktelser (PBO)	628	651

Virkelig verdi av pensjonsmidlene konsern	31.12.18	31.12.17
IB pensjonsmidler	802	842
Innbetalinger	3	1
Utbetalinger/utløsning fra fond	-28	-62
Forventet avkastning	19	22
Planendring/ avkortning	0	0
Aktuarielle endringer	8	-
UB markedsverdi av pensjonsmidler	803	803

Sensitivitet konsern	+ 1 %-poeng diskonteringsrente	- 1 %-poeng diskonteringsrente	+ 1 %-poeng lønnsjustering	- 1 %-poeng lønnsjustering	+ 1 %-poeng pensjonsregulering
2018					
Endring i opptjente pensjonsrettigheter i løpet av året	0	0	0	0	0
Endring i pensjonsforpliktelse	-77	96	0	0	89
2017					
Endring i opptjente pensjonsrettigheter i løpet av året	0	0	0	0	0
Endring i pensjonsforpliktelse	-83	104	0	0	105

2017	2018	Medlemmer	2018	2017
764	764	Antall personer som er med i pensjonsordningen	784	799
253	253	herav aktive	274	286
511	511	herav pensjonister og uføre	510	513

Plassering av pensjonsmidlene i pensjonskassen, prosentvis fordeling	2018	2017
Omløpsobligasjoner	38 %	31 %
Anleggsobligasjoner	5 %	10 %
Pengemarked	24 %	20 %
Aksjer	27 %	33 %
Eiendom	6 %	7 %
Sum	100 %	100 %

Pensjonsordningen er plassert i egen pensjonskasse, som har en langsiktig horisont på forvaltning av kapitalen. Pensjonskassen søker å oppnå en høyest mulig avkastning ved å sette sammen en investeringsportefølje som gir den maksimale risikjusterte avkastningen. Pensjonskassen søker å spre plasseringene på ulike utstedere og aktivaklasser for å redusere den selskaps- og markedspesifikke risikoen. Porteføljen er således sammensatt av aksjeinvesteringer i norske og utenlandske aksjer. Obligasjonsporteføljen er i all hovedsak plassert i norske obligasjoner. Bankinnskudd er plassert norske banker.